

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben háshos hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Hadseregünk főpapja.

Ugy az apostoli szentszék, mint az apostoli király a maga valójában becsüli, méltányolja és kitünteti azokat a ritka nagy érdemeket, a melyeket *Belopotoczky* Kálmán, káptalanunk illusztris tagja mint tábori püspök a kettős monarchia hadseregének lelki gondozásával szerzett és szerez mai napig is, minden alkalmat megragadván és felhasználván arra, hogy emelje és erősítse katonáink vallásosságát s a trón és haza iránt való ragaszkodását, hűségét és szeretetét.

Ezen érdemek elismeréséül X. Pius pápa Ő Szentsége már évekket ezelőtt *pápai trónállónak* nevezte ki, a mely kitüntetésben az idősebb megyés püspökök közül is csak kevesen részesülnek.

Apostoli királyunk már tíz évvel ezelőtt a *Ferencz József rend nagykeresztjét* adta neki, 5 évvel ezelőtt valóságos *belső titkos tanácsosai* sorába emelte, most pedig, mint örömmel értesülünk róla, a monarchia hadseregének püspökét az *első osztályú vaskorona renddel* tüntette ki; olyan magas rend ez, me-

lyet a legérdemesebb főpásztorok és legkiválóbb államférfiak közül is csak néhányan kapnak.

Az új nagy kitüntetést, igazi érdemeinek méltó jutalmát, mely diszt és fényt kölcsönöz Szent László váradi káptalanának is, viselje a kegyelmes ur jó egészségben sokáig.

A tábori püspök ezen új nagy kitüntetéséről szóló legfelsőbb kézirat legközelebb jelenik meg a hivatalos lapban.

Radnai püspök

a népszövetségről.

Radnai püspök egyházmegyéjében most alakult meg a népszövetség. Az alakuló gyűlésnek kimagasló eseménye volt *Radnai* püspök gyönyörű beszéde, mely megegyeztet a magyar katolikusok szervezkedésének szükségességét, módját és célját. A közérdekű szép beszédből adjuk a következőket:

Ezen népszövetség a katolikusoknak, tehát a tanító és tanuló egyház tagjainak társadalmi szövetkezése a katolikus vallás hitelveinek és az ezeken nyugvó erkölcsi tanoknak

nyílt, bátor védelmére; az ezen hitelveken és tanokon, mint alapokon nyugvó államkormányzati és társadalmi rendnek érvényesülésére és biztosítására oly értelemben, hogy az így megvédett és biztosított állami és társadalmi rend bástyáin belül védelmet és biztosítékot találjon minden népfaj és vallásfelekezet, ezeknek minden törvényes joga és érdeke; de ne találjon védelmet, sőt megtűrést sem oly törekvést, mely ezen ország fenntartó vallás-erkölcsi alapjainak megingatására, a pozitív hitű felekezetek közötti béke megbontására, a társadalmi osztályok egymás elleni bujtogatására, avagy a magyar államegység meglázítására irányul.

A Katolikus Népszövetség ezen nyílt céljának körvonalozásából az ismert országos közállapotokkal szemben önként következik, hogy a szövetség a katolikus honpolgárok szövetsége azért, mert *mindennemű féktelen támadás* e hazában a katolikus egyház hit- és erkölcsi tanai, szolgálói és hívei, jogai és igazai, intézményei és hivatászerű működése, ugyszólván: léte ellen van irányozva; míg ellenben a velünk egy *»Credo«*-nak hitágazatait valló keresztény felekezetek e támadások körén kívül állanak, sőt fájdalom! a támadásban az érdek-közöséget tel nem ismerő egy részök szintén osztályos.

A megjelölt célból világosabbá, hogy népszövetségi tevékenységünk nem támadás, hanem *védekezés*; — védelme a honzárlátdító és fenntartó ősi hit tanainak, melyeknek uralma

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az ékszer óra.

Alvinczi Alajos üveg- és porcellánkereskedése a Nagypiac téren volt. A kirakat a színes lámpaernyőkkel, az élénk színű, nagy virágvázákkal, a nagy mosdógarnitúrákkal vonzó látványt nyújtott a kis város közönségének. Vevőkben nem volt hiányosság. Alvinczi Alajos konkurrenciánál állott és ki is zsákmányolta a kedvező helyzetet. Olykor az aranyozott képkerete majdnem olyan drágán számított az arra hivatott vevőnek, mintha tömör aranykeretet adott volna.

De az üveg- és porcellánbolt nem gazdasági körülményeinél fogva lett nevezetes. A közfigyelmet, a népszerűséget Alvincziné terelte a bolt felé. Ez a csinos, örmény származású, villogó szemű barna menyecske úgy kacérkodott, mintha komoly életcélja lett volna, minden arra alkalmas férfiut lábához bilincselni.

Az utána való bolondulás egy időben epidemikus karektert öltött. Irnokok, dijnokok, boltoslegények sóhajtoztak, epekedtek és dicsekedtek Alvincziné készorításával és lábnyomásaival kombináltan.

Képzelték, hogy a városbeli hölgyek milyen lesújtó kritikával illették Alvincziné mo-

dorát, a mit némi rossz akarattal modortalanságnak is lehetett volna mondani.

Abban az esetben mindenki megegyezett, hogy a férj, Alvinczi, a legáldottabb lelkű ember a világon. Csupa nemesség, önteláldozás és altruizmus. Az irigységnek subanó árnyéka sem tudott gyökeret verni lelkében. Senkitől sem sajnálta felesége biztató mosolyát, meleg kézszorítását és vacsorára való invitálását. Ha udvarló érkezett, kit el tudott hívni a boltból, mintha valami titkos sülyesztő nyelte volna el.

Egyebet is beszéltek, amit azonban csak fenntartással adott tovább. A rosszmájú patikus, Gereben Tódor terjesztette el széles körben azt a felfedezést, hogy mikor az urasági bérlő udvarolgot az asszonynak, Alvinczi végszóra elaludt. — Nem mintha tetette volna az alvást, magyarázta a patikus, hanem de facto aludt. Őszintén becsületesen horkolt, miközben a bérlő olyanokat mondott az asszonykának, hogy Ámor nyilai szégyenkezve hullottak alá.

Én, megvallom ebből egy szót sem hiszek. Az emberek egy középszerű elmésségnek képesek feláldozni az élet legszentebb javait, az erényt, a becsületet, a hírnevet, sőt ami ezeknél drágább értékesebb, a készpénzt.

Alvincziék megítélésében csak az öreg doktor, Szentes Pál, jelentett be különvéleményt. Szerinte Alvincziné a leghűségesebb

asszony a világon, ki inkább martirhalált szenvedne, semhogy a férjét megcsalja.

— Az a kacérkodás, mondotta, csak idegességi tünet s a férj, Alvinczi titkon jóízűt röhögött az udvarlókon, kik ezt az idegességi tünetet a javukra magyarázták.

Ezt a különvéleményt élénk hahotával honorálták.

— A doktor, mondották, ért a hidegleléshez, de a melegeleléshez, a szerelemhez keveset.

A vélemények ilyen állapotában történt az incidens, amely az Alvinczi-házaspárt nevezetessé avatta.

Az incidens hőse fiatal huszárhadnagy volt, ki összevásárolta Alvinczi összes teaszervizét, porcelláibrikét és kőpöcsészéjét mindezt azért, hogy ösmeretséget köthessen a kszir menyecskével.

Az ösmeretséget megkötötték. A dolog feltűnő volt. Míg a civilnépség settenkedett Alvincziné körül, nem volt olyan lármás, kiabáló az eset, mint a fegyveres invázió. A huszártiszt uniformisánál és sarkantyujánál fogva exponáltabb lény. Csillog, csörtet, csörren... sok beszédre adott alkalmat. Most már komolyan kezdtek csodálkozni és botránkozni a férjnek a keresztényi méreteket messze meghaladó türelmén.

— Meddig még? — kérdezték.

Erre a kérdésre két hónap múlva csatta-

Első szent áldozási EMLÉKKÉPEK, valamint

mindennemű szentképecskék legnagyobb választékban, különféle alakban és legszebb

kivitelben magyar, német, vagy től szöveggel a legjutányosabb árban kaphatók **BUZÁROVITS GUSZTÁV** könyvkereskedésében **Esztergomban.**

Mutatvány képek és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

ez ország és nemzet első négyszáz évi dicsőséges korszakát alkotja; — védelme a tiszta erkölcsnek, mely ama hitelvek nélkül sankció: nem ismerő, egyéni önkényt rejtegető és képmutatásban tetszelgő üres szólam; — és védelme a hiterkölszi elvekkel összefüggő társadalmi, családi meg állami jogrendi és közéleti leg-szentebb érdekeknek. . . . Tehát ismételve hangsúlyozom: nem támadunk, hanem védekezünk! az előbbit ránk lehet fogni, de nem igaz; az utóbbiról magunk beismerjük, hogy hosszan tartott, szinte bűnös mulasztással sokáig aludtunk, türtünk, talán-talán majdnem későn védekezünk, — és ez igaz!

Az előbb körvonalozott célból világosan következik harmadszor az, hogy szövetezésük szent vallásunk talaján történik ugyan, de nem kíván felekezetieskedni; ellenkezőleg, a felekezetieskedést akarja megszüntetni, vagyis végét akarja vetni annak a felekezeti alapon évtizedek óta követett eljárásnak, mely a közszolgálati állást, kenyeret és gyakran méltóságot adó helyek betöltésénél, a méltányosság érdes mellőzésével a felekezeti hovatartozás szerint minősít, mely szellem nemcsak előjogokat támaszt közömbös helyekre, hanem szívesen terjeszkedik tisztán katolikus periferiáinkra. intézményeink és intézeteink határkövére, anélkül, hogy katolikus érdekeinket átérteni és előmozdítani, vagy éppen megvédeni akarná, — vagy feltehető legjobb akarat mellett is tudná és képes volna.

Ilyen és hasonló szellemnek nincs, nem lehet a Katolikus Népszövetségben helye! S amint a muliban az önkormányzatnak örvendő felekezettek, saját beismerésük szerint, ölbe tett kezekkel nézhettek, hogyan kelne hazai törvényeinkkel biztosított jogaik és igazaik védelmére éppen katolikus vallásu honfitársaik: ugy a jövőben is távol áll a Katolikus Népszövetségtől, hogy ama törvényes felekezeti jogkörét érinteni akarná; vagy általában, hogy felekezettek szerint osztályozza a tehetségét, a képesítettséget, az állásra való rátermettséget, a jellemet és becsületességet. . . . Azonban meg kell követelnie a közszolgálati állásokban az arra képes katolikus honpolgároknak méltányos és igazságos részesedését; a katolikus hívek mint honpolgárok egyházi és iskolai érdekeinek is kellő képviseléstől és munkálásáról való közhatalósági gondoskodását és módját, elismerését, sőt méltányos elősegítését annak, hogy a katolikus

nós válasz érkezett. Alvinczi megverte és haza, tudniillik a szüleihez kergette a feleségét. Oka volt rá, komoly becsületes oka. A huszártiszt, kit hirtelen helyeztek át a határszélre távozására előtt egy héttel gyémánt nyakékszert ajándékozott örök emlék gyanánt Alvinczinének.

A gyémántékszerek igen alkalmasak az örök emlékezet ébrentartására. Nem is itt rejlett a hiba, hanem abban a sajnálatos körülményben, hogy a deli hadnagy elfelejtette kifizetni az ékszerésznek.

Az ékszerész, mórózus önző karakter, — ahelyett hogy perelt vagy megpukkadt volna dühében, Alvinczihez fordult a számla kiegyenlítése céljából. Alvinczi a kasszascontó levonásával ki is fizette. A kifizetést követő órában történt a kinos, gyötrelmes jelenet, mely nemcsak a fültanuk lelkében, de a szép asszony vállán és orrán is tartós nyomokat hagyott.

A városban egy hétig gorombaságnak vették, ha valaki másról beszélt, mint Alvinczi váratlan düh kirohanásáról. Abban az időben gyilkolták meg a szerencsétlen elnököt Carnot-t. Még ez a rettenetes szanzáció sem volt képes elterelni a figyelmet az Alvinczi afférről.

Az affér passzív hősnője pedig, a szép asszony ott guggolt édesanyjánál a város szélen lévő kis zsindeyes házban. Alvinczi morgva nyugalommal árulta az aranyozott rámkákat egy ideig, aztán elkezdett szórakozás után nézni.

Éppen kapóra jött az odaérkezett színtársulat. Alvinczit nem az előadások érdekelték, hanem az egyik kóristaleány, kinek olyan

intézmények ügyeit katolikusok végezzék, szellemét ők irányítsák. Hiszen rossz akarral könnyen félremagyarázható ezen kényes pontnál megjegyzem, amit a közönyös vagy ellenséges táborban talán nem tudnak, hogy a katolikus mozgalmaknak egyik fő indító oka, vagyis a világi hívek részéről országszerte támogatása éppen a katolikus honpolgároknak, a most vázolt mellőzésben fekvő sérelme volt.

Végül, t. Gyűlés, a Katolikus Népszövetség céltudatos tevékenysége a hazában s így egyházmegyéim területén is csakis a magyar nemzeti állammegyesség fenntartása és megszilárdítására irányzott, valóban hazafias szellemtől vezérelt tevékenység lehet. És ez természetes, Mihelyt a szövetség valóban katolikus, akkor valóban hazafias is. Tehát nem a hangzatos szólamoktól duzzadó és napi dicsőséget hajhászó, vagy éppen jövedelmet hajtó hazafiság kell nekünk, mely azonban egyetlen honfentartó erényt sem gyakorol; hanem hazafiság, amely midőn vallási és ebből folyólag polgári köteleit, hivatásos munkaköre teendőit és társadalmi feladatait lelkiismeretesen, magán és közhasznára teljesíti; midőn a keresztény elveknek a köz- és magánéletben érvényesítésére törekszik, egyúttal beállítja gondolat- és érzelmvilágába, a katolikus szövetség érdekkörébe az egységes magyar haza eszméjét: annak közjavára is irányítja működését; nem fajok és nyelvek szerint alkotva új hazát, hanem azok szeretete mellett és egyetértő összetartással ragaszkodva az ő haza egységéhez, talajához, határaihoz, szent koronájához, apostoli fejedelméhez, alapinstitúcióhoz, tanulságképpen ápolt multjához, reménnyel épített szebb jövőjéhez.

Minden katolikus ügy sokkal méltóságosabb, hogy sem a szenvedélyek izgatására szorulna. De mikor, t. gyűlés, már odajutottunk Szent István, Szent László és Nagy Lajos honában, hogy csak az utóbbi héten, az Úr Jézus tanította imádságnak, keresztény népünk mindennapi kenyerének: a Miatyánknak pontonként kifizetése törvény előtt büntetlenül marad; midőn a vakmerő elvetemedettség magát Jézus Krisztust, a megváltó Istenembert, katolikus templomaink szentélyében imádságunk tárgyát a katolikus hívek lelki eledelét, az emberiséget boldogító önfeláldozás, lemondás, szívbéli megnyugvás és minden erény forrását, nyilvános gyűlésen, tehát bizonyosan az állami és társadalmi rend (minő guny!) őre előtt — minden megtorlás nélkül — az emberiség átkának hirdetheti: oh akkor annak a saját fájától keresztre

szőke haja volt, hogy festeni sem lehetett szebbet. Ő legalább nem tudta szebbre festeni. . . .

Alvinczi balladai rövidséggel látott neki az udvarlásnak. Ballada alatt a vacsorát értem, melyet esténként hűségesen kifizetett. A fő a csattanó. A csattanó abból állott, hogy egy esős éjszaka a szép Alvincziné megjelent a vendéglő éttermében s az ott kettésben vacsorázó férjét úgy elverte az esernyő nyelével, hogy az ütések feleslegéből bő osztály jutott a festői hajú kóristaleánynak is.

Másnap Alvincziné már ott ült a boltban a kasszájánál. Az öreg doktor véletlenül arra ment és meglátta. Nem tudta megállani, hogy meg ne kérdezze a bolt előtt álló férjet, Alvinczit.

— Micsoda? kibékült a feleségével?

Alvinczi majdnem méltatlankodva válaszolt:

— Micsoda? kibékültem? Bocsánatot kérek, én sohasem voltam haragban vele. . . . Igaz, hogy voltak némi félreértések, de édes Istenem, azok, amint látni méltóztatik, elsimultak.

A haját simította előre, hogy az esernyőnyél beavatkozásának friss nyomait eltakarja.

A doktor egy darabig nézte, hogy babrál ujjával a homlokán. Aztán megszólalt:

— Igen látom, hogy elsimult, de egy kis angol flastromot melegen ajánlok a békéhez. Alászolgájal!

Zöldi Márton.

szűcsített Megváltónak isteni türelmére van szükségünk, hogy megelégedjünk annak kijelentésével, azon szilárd elhatározással, az arra törekvéssel, az odajutással, hogy ily s ehhez hasonló Istenkáromlások ne történhessenek és ha mégis megtörténnének: elretentő törvényes büntetés nélkül ne maradjanak a keresztény magyar hazában.

Kell-e tehát, szükséges-e a Kath. Népszövetség? . . . És tovább szeretnék menni: Ti, kik keresztényeknek valljátok magatokat, ti, kik Istent félték és imádtok, mindnyájan, kik a Jézus Krisztus hirdette azon tanok s ezek folytán létesült azon kulturintézmények áldásait elfogadjátok és élvezitek, melyek érvényben maradására és fentartására, tehát a ti javatokra is, mi katolikusok most tömörülünk: mondjátok, van-e, lehet-e kifogástok a Kath. Népszövetség ellen?!

Azt írja a »Református Szemle« legutóbbi száma: »Az erkölcsnek, a keresztény kultúrának, az állami létnek, a történelmi Magyarország-nak, — legfőbb védője a katolicizmus lón, amely küzd minden ellen, ami liberális, ami demokrata, ami nemzetellenes, ami dekriztianizál.« . . . Hogy ebből mit következtet a nevezett lap, azt én itt nem mondom meg; hanem azt mondom: igenis, bizonyítsuk be, hogy igaza van, t. i. a Kath. Népszövetség alapszabályszerű feladatainak teljesítésével, céltudatosan megkezdett s kitartóan folytatott munkával, fel szentegyházunk híveinek, a tiszta erkölcsnek, a keresztény kultúrának, az állami létnek, a történelmi Magyarország-nak védelmére és biztosítására!

A politikai helyzet.

Justh Gyula nyilatkozata.

Most már bizonyos, hogy se az önálló bankot, se a kartellbankot nem lehet megcsinálni, miért is a kormány néhány évi provizóriumot akar kötni a közös bankkal. Ha a függetlenségi párt ebbe belemegy, úgy vagy egy tisztán függetlenségi kormányt alakítanak, vagy pedig rekonstruálják a jelenlegi kabinetet olyképen, hogy a párt a belügyi tárcát is megkapja. Ez Justh-nak van szánva.

Ha azonban ebbe nem megy bele, és akciójával felborítja a jelenlegi helyzetet, akkor: Andrassy alakít 67-es kabinetet, ugyancsak az önálló bank nélkül és csinál választásokat a 67-es többség megteremtésére.

Justh egyelőre nem enged és a N. P. Journal mai számában ekként nyilatkozik:

— Ki van zárva, hogy a függetlenségi párt kapható volna a közös bank szabadalmának meghosszabbítására. Morális lehetetlenség ez a pártnak, amelynek programjában integráns pontnak szerepel a gazdasági különválás és az önállóság.

— Beszélnek a függetlenségi párt kormányképességéről. Véleményem szerint ez ma már kétségtelen. A koalíciós uralom három esztendején át sok bizonyítékát adta governmentális képességének; szakadatlan sorozatával a hozzájárulásnak, amelyek gyakran ellentétek a párt programjával, bizonyította, hogy elveit az állam követelményeihez alkalmazni tudja. Tette ezt ama reményben, hogy magatartásával elhárítja utjából ama akadályokat, amelyeket a bankönállóság megvalósítása elé emeltek.

E kérdésben a párt részéről nincs engedékenység, nincs megalkuvás, nincs cserebere.

Megkísérlik, hogy a függetlenségi párt magatartását megtörjék a pártok fuziójával. Hát kijelentem, hogy az önálló bankhoz való csatlakozás előzetes bejelentés kiján lehetetlen új pártalakulás. És ebből kialakul a jövő alakulás képe, amely röviden így jellemezhető.

Ha nem távolítják el nagyon gyorsan az önálló bank utjából az akadályokat, úgy Magyarországon elkövetkezik az *elkeseredett és kimerületlen parlamenti harcok epochája*. Amha az akadályokat elhárítják, úgy évtizedekre biztosítva lesz a békés, a gyümölcsöző, a magyar államnak és a monarchiának egyaránt megfelelő parlamenti munkálkodás.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 12.

Befejezték az adóreformot.

Ma véglegesen letárgyalták az összes adójavaslatokat s *Wekerle* miniszterelnök kijelentette, hogy ezután fog következni a *községi, városi és megyei adóreform*. A függetlenségi párt tüntető ovációt rendezett a miniszterelnöknek, mely még az ülés végén is megújult. Ezt az ovációt úgy magyarázták, hogy *Wekerle* a jövő pártalakulás pénzügyminisztere vagy — miniszterelnöke. *Wekerle* különben az ovációt azzal honorálta, hogy kijelentette, hogy a parlamentek történetében páratlan az a higgadság és lelkiismeretesség, melylyel a Ház ezt a nagy reformot letárgyalta.

A Ház holnap ülést tart, de hétfőn és kedden — március 15-én és 16-án — nem lesz ülés.

A képviselőház mai ülésén *Juszt Gyula* elnökölt. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után a Ház harmadszori olvasás után is elfogadta a jövedelemadóról és a közszolgáltatások egyesített kezeléséről szóló törvényjavaslatot.

Következik a közadók kezeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

A címénél *Holló Lajos* és *Polónyi Géza* vannak feliratkozva, de nincsenek a Házban.

Az egyes szakaszok tárgyalása rendkívül gyorsan megy, s tizenegy óra már a száztizenkét szakaszból álló javaslat felével végeznek. Alig szólalnak fel egy-két szakasznál. A felszólalók sorában *Mezey Lajos*, *Sziklay Otto* és *Mezőfi Vilmos* szerepelnek.

A negyvenegyedik szakasznál:

Mezőfi Vilmos: Az adóvégrehajtás államosítását kívánna, amitől idegenkedik a kormány, mert milliókba kerül. A jegyzők kimutatása szerint ez nem is kerülne olyan sokba. Ez irányban határozati javaslatot nyújt be.

Hammersberg László megtámadja *Mezőfi* javaslatát. Az ország érdekei kívánják úgy, hogy a törvényhatóság emberei mintegy ellenőrző hatalmat gyakoroljanak.

Wekerle Sándor miniszterelnök egyáltalán nem helyesli azt, amit *Mezőfi* indítványozott. Békésen behajtani az adót csak úgy lehet, ha a végrehajtással a község emberei biztatnak meg.

A Ház a szakaszt változatlanul fogadja el. Az utolsó szakasznál:

Holló Lajos szólal fel. Midőn a Ház leteszi az adóreform zárókövét, volna egy-két szava. Mindenekelőtt elismeréssel kell nyilatkoznia a pénzügyminiszter mostani adóreformjáról. (Éljenzés.) Azon reményeinek ad kifejezést, hogy az adóreform után következnek még egyéb üdvös reformokra is.

A pénzügyminisztert melegen üdvözl. (Éljenzés.)

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy az adóreformot követni fogja a községi és városi adóreform. Azokat az ígéreteket is foganatosítani fogja, amiket a belügyminiszterrel tett az adminisztráció beállítására. Köszönetet mond a képviselőháznak azért a hathatós támogatásért (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps) amellyel irányában viseltetett, válaszolja a nagy pártatlanságot, amely páratlan a parlament történetében. Hiszi, hogy ez a reform nem-

csak papíron, de a gyakorlatban is meg fog felelni hivatásának (Hosszantartó lelkes éljenzés, taps, a miniszterelnököt minden oldalról szívélyesen üdvözl.)

Az elnök a javaslat harmadszori olvasását a holnap ülése tüzire tűzi ki. Megállapítja a napirendet s az ülést egy órákor berekeszti. (A képviselők éljenzve kísérik ki a folyosóra *Wekerle Sándor* miniszterelnököt.)

Az általános csatornázás.

Az első év programja.

Elmult egy évtizede, hogy Nagyvárad városa elkészítette a város egész területére a csatornázási terveket. A kivitel azonban, a fedezet hiánya miatt mindez ideig késett.

Most, ha a csatornázási szabályrendelet jóváhagyva leérkezik, talán még is csak sor kerül rá, hogy Nagyvárad városa ezen fontos köztisztasági és közegészségügyi intézménnyel is ellátassék.

Mielőtt azonban a város ezen milliókba kerülő munkálatok keresztülvitelébe belefog, felmerül az a kérdés, hogy az esetleges változott viszonyoknak teljes egészében, vagyis a város egész területén megfelelő-e a tíz évvel ezelőtt elkészült tervezet. Annál inkább felmerül ez a kérdés, mert már korábban kiderült, hogy az idegen tervező egy egész utca csoportot kihagyott a tervből s dacára, hogy a kikötőt tízezer forintot felvette, nem volt hajlandó ezen hiányt pótolni. Pedig egy ilyen kimaradt részlet beiktatása esetleg a kapcsolatos hálózat méreteit is befolyásolhatja.

Ezt csak elővigyázat szempontjából vetjük fel, nehogy egy második eltitkolt városrészeszel legyen gazdagabb Nagyvárad városa.

Az általános csatornázás oly óriási munkálat lesz, hogy csak éveken át, részletekbe osztva, vihető keresztül.

Mivel a miniszteriumban már megígérték, hogy a csatornázási szabályrendeletet a legrövidebb idő alatt jóváhagyva leküldik, a városi mérnöki hivatal elkészítette a csatornázási munkák első csoportjának munkaprogramját, amelyet az első évben kell keresztülvinni. A többi munkákat évenként állapítja meg a törvényhatóság a burkolási programmal kapcsolatosan, hogy a csatornázás megelőzze mindenütt a kövezést.

Az első évre elkészített csatornázási program nagyobb, mint a következők lesznek, mert ebbe fel kellett venni a szennyvitzisztító telepet és úgy a jobb, mint a balparti szennyvíz fogyújtót, mert ezek nélkül szennyvízcsatornát használatba venni nem lehet.

De ezenkívül is, az első turnusban kell megoldani sok égető kívánalmat. Így az első év munkálataiba esik *Beöthy Ödön*-utca környékének, a *Szent László-tér*- és környékének, a vársánc körüli résznek, a külvárosi esővíz lefolyásának stb. csatornázása, mert ezeket már nem lehet tovább halasztani. Még ez évben el kell készíteni a *Pece-patak* belső medrének rendezését, beoltozását. De még néhány fontosabb utca csatornázása is sürgősen keresztülvendő.

A főmérnök jelentésében kiemeli, hogy a terveket még a miniszter elé kell küldeni s az előkészítés sok időt vesz igénybe, ezért kéri, hogy a csatornázási bizottság már most vegye tárgyalás alá az első év munkaprogramját.

Jelentéséhez helyszínrajzot és részletes

költségvetést csatol a főmérnök, amelyből megtudjuk, hogy az első évben a következő utcákat és tereket akarja csatornáztatni:

Fácán-sor, *Fűzes-utca*, *Téglavető-utca*, *Széles-*, *Muzeum-*, *Sal Ferenc-*, *Szaniszló*, *Uri-*, *Szilágyi Dezső*, *Borz-utcák*, a *Bémer-tér*, az *Ezredévi Emlék-tér*, *Széchenyi tér*, *Tisza Kálmán-tér*, *Szarovszky-utca*, állatvásártér, *Vitéz-utca*, *Rhédey-ut*, *Vámház-*, *Majör-*, *Gilányi-*, *Körözs utcák*, a *Szent László-tér*, *Kert*, *Ór-*, *Beöthy Ödön-*, *Szacsvay-*, *Jókai-*, *Magyar-*, *Hosszu-*, *Szabadság-*, *Nyárfa-*, *Kossuth-*, *Torna-*, *Kolozsvári-*, *Károly-*, *Krisztina*, *Vizi-*, *Baross-utcák*, a *velencei part*, *Deák Ferenc*, *Várkapu-*, *Kertész-utcák*; a *Pece-patak* helyén *Kert-utcától* *Liliom-utcáig* nyitandó új utca, a *Szarvas-sor*, a *Pece* helyén *Bémer-utcától* a *Gilágyi-utcáig* és *Vitéz-utcától* a *Kert-utcáig*.

Az összes költségek 1.591.483 kor. 30 fillérre vannak felvéve, s ez összegből a *Pece-patak* városi részének rendezése, beoltozására 296.530 korona esik.

Ezen programból látjuk, hogy a város egy tekintélyes része lenne az első évben kettős rendszerű: szennyvíz- és csapadékvíz csatornával ellátva.

Azonban olyan dolgokat is látunk a programból, amit nem értünk sehogy sem. Például ha már a *Muzeum* és *Széles-utca* csatornázás, miért hagyják ki most a *Káptalan-sort*, hogy ez által az a környék rendben legyen. Kijebb már úgy is aligha csatornázna, tehát a *Muzeum-utcai* levezetéssel kapcsolatosan kellene a *Káptalan-sort* is ellátni csatornával.

Omge vezetői Darányinál. Omge vezetői tegnap küldöttségileg járultak *Darányi* földművelésügyi miniszterhez és kérték, hogy *Balkán* szerződések megkötésénél a mezőgazdasági érdekeket vegye figyelembe. A miniszter kijelentette, hogy kérésük azon része, mely az élő állatok behozatalára vonatkozik, jogos, azonban a levágott állatok husáruk behozatala elől nem lehet elzárkózni.

A Ház mai ülése. A képviselőház ma igen rövid ülést fog tartani, ma kerül az adótörvény harmadszori olvasás alá. Hétfőn és kedden nem tart ülést a Ház, szerdán pedig a kongrua ügyét tárgyalja.

A bankbizottság ülése. A bankbizottság tegnap délután *Batthyányi Tivadar* gróf elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen *Wekerle Sándor* nem jelenhetett meg s így öt *Popovics* államtitkár képviselte. Az értekezleten *Teleky Alfréd* gróf az önálló bank kérdésével mezőgazdasági szempontokból foglalkozott. Lehetetlennek tartja, hogy egy olyan ország, melynek budgetje meghaladja az egy milliárdot, ne tudna megvalósítani egy ilyen fontos intézményt. A cheque forgalom nagy horderejéről beszélt ezután *Eber Antal* gyakorlati szempontokból foglalkozott a bankkérdéssel. Az angol bankot állítja példaként a magyar bank elé. *Holló* javaslatát nem fogadja el. *Kovács Pál* javasolja, hogy egy hónapra halasszák el a tanácskozást.

A bazini kerület sorsa. A képviselőház II-ik küldöttsége tegnap foglalkozott *Ivánka Mihály* ügyével. A küldöttség a bazini kerületben 1907 április 3-án megtartott választást eredménytelennek mondotta ki és a kérelmező költségeit 8100 koronában állapította meg.

A függetlenségi párt tegnapi érdekelésén a telepítési bizottsághoz megint a *Holló*-csoport jelöltjeit küldték ki s a hivatalos listát

mellőzték. A folyosón erről ma délelőtt telhaborodással beszéltek s Hoits Pál fölkereste Kossuth Ferencet, hogy tájékoztassa a legújabb afférról. — Bárány Wesselényi Ferenc annak a kijelentésére kért fel, hogy nem igaz az a hír, hogy visszalép a függetlenségi pártba.

7 haláleset és 9 betegség a pállinkától.

Mezőkeresztes községben Tóth Lajos pállinkát főzött s ettől úgy maga, mint 6 ismerőse és rokona meghalt, mivel a pállinkában mérge volt. a halottakon kívül 7 ember fekszik élet-halál között s azonkívül többen súlyosan megbetegedtek.

Részletes tudósításunk az esetről a következő:

Tóth Lajos mezőkeresztesi lakos szerdán délelőtt Nagyváradra jött s innen különféle boltokból alkohol extraktot vásárolt. összesen mintegy 11 és fél litert s még aznap felvegyítve, pállinkát csinált a szeszből.

Este Tóth Lajos hozzá is látott s idogálni kezdte öngyártotta pállinkáját. Vacsora után panaszkodni kezdett a feleségének, hogy igen rosszul érzi magát. Az asszony ágyba fektette férjét s rögtön orvosért küldött. Alig érkezett még Grósz Ármán járási orvos Tóth Lajos meghalt.

A hullán semmiféle mérgezési tünet sem volt látható, miért is Grósz agyszélhűdést állapított meg s az eltemetést engedélyezte. — Tegnapelőtt megis történt a temetés, melyen nagy számban jelent meg a család rokonsága és ismerősei.

A temetés megtörténte után halotti torra gyűlt egybe a gyászoló nép Tóth Lajosné házában. Mint az halotti tornál szokásban van faluhelyen, az evés után bort és pállinkát szolgált fel a halott felesége. Mivel a férje által készített pállinka kéznél volt, abból adott vendégeinek Tóthé.

A busuló közönség számszerint körülbelül 30—40-en alaposan neki láttak a jó házilag készített italnak s elfogyasztották az egész készletet.

Másnap reggel híre járt az egész faluban, hogy halálos betegek mindazok, kik tegnap a Tóth halotttorában részt vettek. Ugy 10 óra tájt már 4 haláleset történt. Csordás Lajos, Nagy Lajos, Déri Mihály és Nagy Istvánné kiszenvédtek. Kutatni kezdték a halál okát s kiderült, hogy a pállinkában volt mérge és ez volt haláluk oka. Ugyancsak tegnap elhunyt S Nagy Mihály és Bundik Lajos, szintén mérgezés következtében.

A halottakon kívül mindazok kik a pállinkából ittak súlyos betegek s különösen aggasztó az állapota Kovács Lajosnak, Kéri Imrének, Nagy Istvánnak, J. Nagy Lajosnak, Demlyéni Lajosnak, Török Istvánnak, Pető Lajosnak. A többiek is veszélyes betegek.

Az a hír járja a községet, hogy rézgálic mérgezés okozta a szerencsétlenséget, mely azon rézüstből került az italba, melyben Tóth Lajos azt főzte. Tudósítónk érdeklődött az ügy iránt s megtudta, hogy tényleg rézüstben főzetett a pállinka s így nyilvánvaló, hogy rézgálic mérgezés okozhatta a szerencsétlenséget.

Valóságos rémület tartja fogva a betegek rokonait s remegve, félve várják a bekövetkező szomorú haláleseteket. Tegnap délután sogáig zugott a harang, hirdelve a szerencsétlenséget. A járási orvost csaknem egész nap elfoglalta a betegek gyógykezelése s véleménye szerint a felsorolt betegek állapota igen kétségessé. Az előjáróság emberei még tegnap reggel megjelentek Tóth Lajosné házában, ki szintén rosszul érzi magát s lefoglalták az összes edényeket s a még megmaradt pállinkát.

Értesítették azonkívül az ügyészséget is, ki Szegedi Lajos vizsgálóbíró küldte ki a szerencsétlenség színhelyére, Mezőkeresztesre, két törvényszéki orvos kíséretében.

A vizsgálat lesz hivatva megállapítani a nagymérvű szerencsétlenség indító okát. A

halottak eltemetését nem engedélyezte a kir. ügyészség, mert azoknak felboncolását rendelte el. Exhumálni fogják azonkívül Tóth Lajost is, hogy megállapítsák, vajjon ő is a mérgezett pállinka áldozata-e, vagy pedig szívszélhűdés okozta-e halálát.

Az eset érthető nagy izgalmat keltett a községben.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Márc. 18. A kath. kör. böjti estéje d. u. 6 órakor a jogakadémián.

Március 28. A Biharmegyei Kaszinó közgyűlése. Ápr. 1. A kath. kör böjti estéje d. u. 6 órakor a jogakadémián.

Április 3. Geyer Stefi hangversenye a Csarnokban.

Ápr. 15. A kath. kör hangversenye d. u. 6 órakor a főgymnáziumban.

Március 15.

A legényegylet munkásgimnáziuma.

Vasárnap hazafias ünnep keretében tartja meg szabad előadását. 1. Az ünnepi beszédet Laszcsik Ernő tanár tartja. 2. Utána Heder Antal szavalja el a Szózatot s 3. Hat kedves leányka, névszerint: Gössa Ilonka, Bartha Piroška, Kudar Mariska, Ocskó Erzsike, Plander Mariska és Ötvös Ilonka éneklj két hangon a Honvágy című dalt. 4. Majd a szabadságharcot mutatja be vetített képekben Horváth István tanár. Az 59 gyönyörű kép közül különösen kiválik: gr. Széchenyi István, Kossuth Lajos, A Pilvax-kávéház, Táncsics Mihály kiszabadulása, Az első felelős magyar miniszterium, A földből támadt honvédek, Damjanich, a moóri csata, Kossuth a nép között, a branyiszki csata, Hrci zászló egy pap kezében, Bem és Petőfi, a piski-i csata, Gál és Áron (a harangöntő), az isaszegi csata, a piros sipkások, Pest bombázása, a világosi gyász. »Ha még egyszer azt üzenik! 5. Az előadás élénk pontja Szilágyi Béla postatiszt finom hegedűjátéka. 6. A hazafias hangulat kifejezője pedig Barza Antal szavalata a »Talpra magyar«. 7. Az ünnepélyes alkalommal Mellau István igazgató zászló alatt felavatja az új tagokat. 8. Az ünnepélyt Huszár László vezetése alatt álló férfiak zárja be a Rákóczi induló négyesével.

A legényegylet dalárdája ezenkívül részt vesz a polgárok hazafias ünnepén is hétfőn este a Pannoniában.

Vasárnap délután pontosan 5 órakor kezdődik a munkásgimnázium hazafias szabadelőadása. A képek előállítására a belépődíj 30 fillér. A szabadságharc külön füzetben 20 fillér. Az egylet igazgatója ez uton hívja meg szives vendégeit és összes tagjait.

A nagyváradi állami főreáliskola »Arany János« önképzőköre délelőtt 10 órakor ünnepélyt rendez a következő műsorral:

Himnusz. Előadja: az intézeti énekkar. Elnöki megnyitó. Tartja: Kappel Gyula VIII. o. t. Müller. J.: Bathányi induló. Előadja: az intézeti zenekar. Nemzeti dal. Szavalja: Bauer Albert VIII. o. t. Melodráma. Zrínyi Ilona nikomédiai lakomája. Szavalja: Kenéz Jenő VII. o. t., zongorán kíséri: Mazalik Alfréd VIII. o. t. Ünnepi beszéd. Tartja: Asztalos Mihály VII. o. t. a) Harmat ragyog a mezei virágon, b) Honfidal. Előadja: az intézeti énekkar. Erkel F.: Borda a Bánk-Bán c. operából. Előadja: az intézeti zenekar. Március 15-én. Irta és szavalja: László József VIII. o. t. Klapka induló. Előadja: az intézeti zenekar. Szózat. Előadja: az intézeti énekkar.

A nagyváradi br-utcai közs. el. fiu iskola ünnepélyének műsora:

Himnusz. Éneklj a jelenlevők Megnyitó beszéd tartja: Vaday József igazgató. Jelige. Isten, király, haza! Erődtől. Március 15. Sas Edétől. Kuruc dalegyveleg. Dankótól. Éneklj a gyermekkar.

Ünnepi beszéd. Mondja: Csigas Mihály tanító. A IV. és V. osztály növendékeinek szavalata. Hafias népdalegyveleg. Éneklj a gyermekkar. A VI. osztály növendékeinek szavalata. Talpra magyar, hi a haza! Nevorál Istvántól. Éneklj a gyermekkar. Igazgatói zárszó. Szózat. Éneklj a jelenlevők. Az ünnepély rendezője Huszár László.

Az orthodox izraelita hitközség leány és fiu iskolája külön-külön fog rendezni előadást a Bmke javára. Az előadások március 15-én lesznek és a gazdag műsor után valamint a rendezőség lelkes munkája után következtetve szép eredménye is lesz.

* A megye tárgysorozata. A március havi megyei közgyűlés tárgysorozata annyi eljntezésre váró ügyet tartalmaz, hogy ezek után következtetve a 17-iki közgyűlés 3—4 napot venne igénybe. Összesen 687 tárgya van a közgyűlésnek. Ezek nagy része azonban mind sablonos természetű, melyeket a közgyűlésen nem fognak részletesen tárgyalni, hanem csak egyszerűen elfogadják az állandó választmány javaslatát. A tárgysorozat jó részét, gyermek-tartási, állategészségügyi, szülésznői ügyek, továbbá községi költségvetések és zárszámadások képezik. Ennek oka pedig az, hogy a községek túl magas gyermektartási költségekkel vannak megterhelve az illetőségek alapján és annak fizetése alól a község szabadulni akar. Az állategészségügy pedig azért képezi nagy részét a tárgysorozatnak, mert Kanta Jenő jelenlegi főállatorvos szigorúan ragaszkodván a törvényekhez és rendeletekhez a községekben ezek alapján igen sok pótolni való van s így az ügyek mind a törvényhatóság elé kerültek. A szülésznői állások rendszeresítése, fizetésük megállapítása, hogy mily nagy részét képezik a tárgysorozatnak mi sem illusztrálja jobban, mintha megemlítjük, hogy a magyarszéki árából 60 ügy van a közgyűlés elé irányozva és ebből 49 szülésznői ügy. Általában pedig ennek az az oka, mert most folyik megyeszerte ennek az ügynek a végleges rendezése.

* A szabályrendelet-tervezetek előkészítés alatt. Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága e hónap végén ülést tart, amelyen négy szabályrendelet kerül tárgyalásra és pedig a keréktalp szélességéről, a tisztviselők fizetési előlegéről, a városi tudósbetegek rendelő intézetéről és a városi villamosmű kezeléséről szóló szabályrendelet-tervezetek. Mivel ezen terjedelmes munkáknak kinyomatása tetemes összegbe kerülne, a városi főügyész ez uton hívja fel a jogügyi szakbizottság tngjainak figyelmét, hogy a szabályrendelet-tervezetek a városi főügyészi hivatalban áttekinthetők.

* Kondor Mihály állategészségügyi felügyelő. A földmívelésügyi miniszter tegnap értesítette Biharmegye alispánját, hogy Békés, Bihar, Hajdu, Máramaros, Szabolcs, Szatmár, Szilágyvármegyék területére az állategészségügyi kerületi felügyelői teendőkkel Kondor Mihály állategészségügyi felügyelőt bizta meg. Kondor Mihály Biharmegyében volt mint főállatorvos, s most ő fogja felülvizsgálni azt a kört, melyben ő is rendes állatorvosi teendőket teljesített.

* Göröcsöni Dénes Nagyváradon. Országos neve van ma már Göröcsöni Dénesnek (Friedrich István), a Katholikus Kör legközelebbi böjti estélyén szereplő kiváló kritikusként. Szókimondása, nagy tudása, irói készsége a katolikus írók elsei közé emelték s nevével felelmissé tették az ellentáborban. Szerencsés választás volt a Katholikus Kör ünnepélyrendező

bizottsága részéről, mikor Görcsöni Dénest hívták meg egyik böjti előadásra. A közönség körében nagy érdeklődéssel várják Görcsöni fellépését s előreláthatólag ismét a multkorhoz hasonló nagy számú és előkelő közönség fog részt venni a második böjti előadáson is. Ez az előadás szintén a kir. kath. jogakadémia disztermében fog megtartatni, és pedig március 18-án d. u. 6 órakor. Az estély teljes műsora a következő:

1. Hegedűjáték, előadja *Korda Rózsika*, zongorán kíséri *Beleznay Antal*.
2. Szabad előadás, tartja *Görcsöni Dénes*.
3. *Erdélyi D.*: Magyar ábránd, cimbalmon előadja *Bodnár Gizella*.
4. Esti csillag, éneklő *Lobermayer Gyula* vezetésével a férfi daloskör.

* **Halálozás.** Részvétellel értesülünk egy derék polgárosszony özve. *Nemes Lajosné* szül. *Libr Lujza* haláláról. A 62 éves özvegy nő elhunytát nagy rokonság gyászolja. Temetése holnap, március 14-én délután 4 órakor lesz a Körös-utca 63. sz. háztól.

* **Kirabolt templomok.** A nagyváradi f. szert. egyházmegyében pár nap alatt két helyen is kirabolták a templomot. Pár nappal ezelőtt éjjel betörők jártak a zilahi róm. kath. templomban s igen értékes egyházi szereket raboltak el. Ugylátszik, hogy az elvetemült gazemberek ismerősök az egyházi felszerelésekkel, mert a kehelynek felső részét lecsavarták a talpokról, mivel tudták, hogy a felső rész szinezüst, míg a talpak nem nemes fémből vannak. Ezekon kívül más értékes dolgokat is elvittek a betörők. A csendőrség széles körben megindította a nyomozást. — Tegnap éjjel pedig a szomszédos Pece szőlős községben rabolták ki a templomot. Azonban nem tudtak semmi értékes dolgot elvinni s csupán a perselyeket törték fel s azok csekély tartalmát vitték el. Itt is megindították a nyomozást a gazemberek ellen.

* **Fapusztítás.** Naggyáradnak egyik legszébb ékessége az a két hatalmas fasor, mely a Kert-utcától egyfelől a Rhédey-kertbe, másfelől a Rulikovszky-temetőbe vezet. A Rulikovszky-uti gyönyörű fasor egyes fáit tavaly kivagdosták s az idén csak az enyhe időt várták, megint kezdetét vette a fák irtogatása. Ndm tudjuk, kinek a szépérzéke és természetkedvelése sugallja ezt a pusztítást, csak annyit jegyzünk meg, hogy külföldön minden művelt ember minden módon fenntartani, nem pedig kipusztítani igyekeznek az ilyen szép fákat. Azt a pár koronát, a mit a fáért adnak, bizony nem éri meg a gyönyörű fasor elpusztítását, de azt a véleményt sem, a melyet ilyen eljárásról minden ép érzékű ember alkot magánál.

* **Hulla a kereszt alatt.** Lessi tudósaink írja, hogy ott *Dobay Péter*, nővérének sírdombján álló kereszt tövében egy nemrég ásott gödröt talált, melybe egy gyermek holtteste volt elrejtve. Az ügyesség vizsgálatot rendelt el, melynek feladata megtudni, hogy hogyan került a holttestet a kereszt alá.

* **A tenkei rendőrség és a gazdaközönség.** A rendőrségnek sehol sincs valami irigylésre méltó sorsa, mert hiszen oly sok mindennek vannak kitéve, hogy egyáltalán csoda ha valaki rendőrnek áll. És mégis van egy község Biharmegyében, ahol irigyelik a rendőrséget és ahol mindenáron megakarják fosztani az egyenruháról. Eddig Tenkén 12 rendőr vigyázott a közbiztonságra. A rendőrségnek mondhatni legtöbb munkát az ottani

gazdaközönség adott. Ugyanis a legjobb módú emberek családtagjai valóságos közveszélyes tolvajok. A rendőrség pedig nem nézte azt egy-egy lopásnál, hogy ki követte el a lopást és a tettest elfogta. Így természetesen a gazda közönség családtagjai hamar megismerkedtek a község háza fogdájával, amiből a rendőrségnek lett keblemelensége. A gazdaközönség ugyanis összeküzdött a rendőrség ellen és a legutóbb tartott képviselőtestületi ülésen kimondották, hogy nincs szükség a rendőrségre, azonban ha már mégis kell a rendőrség, hát ne legyen 12 szál rendőr, hanem csak 8 és ebből is csak négy kapjon egyenruhát a többi pedig csak szűrt és kucsmát. A képviselőtestület határozatát a fősolgabíró tegnap terjesztette az alispánhoz. Érdekes a fősolgabírói véleménye, amit a képviselőtestület határozatára hozott. A fősolgabíró ugyanis azt mondja, hogy a képviselőtestület azért is haragszik a rendőrökre, mert azoknak az egyenruhájuk csinos és azokban a rendőrök sokkal elegánsabbak, mint a községbeli gazdák. A fősolgabíró kéri az alispánt, hogy a képviselőtestület határozatát változtassa meg és úgy határozzon, miszerint a község köteles 10 rendőrt tartani, mert ezt a közállapotok megkívánják.

* **A biharmegyei Pénzügyi Tisztviselők Szövetségének ülése.** Az a nemes mozgalom, amelyet a pénzügyi tisztviselők saját jövőjük biztosítása érdekében megindítottak, egy táborba egyesítette az egész tisztviselői kart. A biharmegyei Pénzügyi Tisztviselők Szövetsége, amely fennállása óta állandóan éber tartja a tisztviselők érdeklődését, a létesítendő önálló nyugdíj szövetkezet tervezetének végleges megbeszélése végett vasárnap e hó 14-én d. e. fél 11 órakor dr *Hoványi Géza* a Naggyárad Takarékpénztár vezérigazgatója elnöklésével a Kereskedelmi Csarnok olvasótermében ülést tart. Ezen ülésen jelen lesz Budapestről dr *Hantos Elemér*, a magyarországi Pénzügyi Szövetség Országos Szövetségének főtitkára is. Az ülésre a naggyáradai és biharmegyei pénzügyi tisztviselők teljes számban való megjelenését ezuton is kéri az elnökség.

* **Cseléd mizéria.** Ez év folyamán a cselédügyosztálynál 1302 cseléd változtatott gazdát. E számból 302 március hónapra esik, vagyis 40 százaléknál több. Gazda és cseléd közötti panasz 80 esetben volt és pedig február és márciusban. A rendőrség megvizsgálta a cseléd alhelyező intézeteket s ez alkalommal 145 olyan cselédkönyvet koboztak el, melynek tulajdonosai ismeretlen hollétűek. Csak ebben a hónapban 20 cseléd szökött meg gazdájától, 1—12 koronáig terjedő előleg felvétele után.

* **A margittai sorozás eredménye.** Margittán kedden vette kezdetét a katonai sorozás, melynek eredményéről a következőkben számol be tudósítónk. Előállításra kötelező volt 952 legény, ezek közül előállott 816. Bevált mint tényleges szolgálatra kötelezett 226, póttartalékos lett 50. Amint a számok mutatják, itt is elég kedvező eredményt értek el.

* **Kilózás.** Kohn Miklós rovott multu facér pincér panaszt emelt *Kepes Jenő* nevű hasonló kaliberű társa ellen, hogy ez 30 koronát ellopott tőle, *Kepes* előállítván, azzal védekezett, hogy a 30 koronát *Kohn* azért adta neki, hogy közös haszonra kilózzanak. Vagyis a vásárban vidéki paraszt embereknek bankót kínáljanak felváltásra s a kapott aprópénz egy részét ujjai között visszatartva, a többi visszadva, megkárosítsák a vidéki embereket. Ezen műveletben harmadik társuk *Sulyok Mihály* szintén rovott multu egyén lett volna, a jeles alakokat a rendőrség letartóztatta, még pedig mind a hármat.

* **Találtak** egy szörme gallért, egy zálogjegyet és egy szekérvető láncot. Igazolt tulajdonosuk átveheti a rendőrség 7 számú szobájában.

* **Végig lopott három községet.** Fekete Mitru vértesi illetőségű, tizenhat éves fiú, Hajdubagason, Nagylétán és Vértesen betöréses lopásokat követett el, azután megszökött, de a hosszupályai csendőrség ügyes nyomozása folytán a debreceni ügyészségre került.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: Kaméliás hölgy.

Vasárnap délután: Gésák, este: Erdészleány.

A kaméliás hölgy. Ma este a Kaméliás hölgy, ez a kényes francia dráma kerül színre amely mindig elsőrendű gondot és művészetet igényel finom szépségeivel a színészek részéről és viszont hálás tapsot vélt ki a közönségtől. Az előkelő nivóju darab szerepei elsőrendű kezekben vannak és így ma biztos sikert hoz a kaméliás hölgy felújítása. Különösen nagy érdeklődéssel tekintenek E. Kovács Mariska és Beregi Sándor alakítása elé.

Gésák — Erdészleány. Vasárnap az operettek napja lesz s ennél fogva bizonyosan telt ház fog tapsolni mindkét előadásra. A Gésák zenéje délután csendül fel és az Erdészleány özikéje este jelenik meg a bájos Diósy Nusival. Mindkét előadásra még válthatók jegyek a színházi pénztárnál.

IRODALOM.

☒ **Az új magyar bortörvény.** Annak a könyvnek, melyet a Pátria nyomda r.-t. adott ki ezen a címen és melyhez a szükséges jegyzeteket és magyarázatokat dr *Drucker Jenő*, a Bor, Lapok f. szerkesztője írta, most jelent meg a második kiadása. Az a körülmény, hogy alig öt héttel az első kiadás után szükségessé vált egy második kiadást rendezni, legcsattanóbb bizonyítéka annak, hogy ily könyvre nagy szükség volt. De azt is igazolja, hogy szőlőbirtokosaink teljes tudatában vannak annak, hogy az okszerű borkezelésnek az új bortörvény és a végrehajtási rendelet alapos ismerete elsőrendű előfeltétele. Nem is volna szabad ennek egy pincetulajdonos asztaláról, legyen az termelő, kereskedő vagy vendéglős, hiányoznia. Aki figyelemmel lapozgatja a törvényt és rendeletet és behatóan olvasgatja a hozzáírt magyarázatokat, az nemcsak azt tanulja meg belőlük, mit nem szabad tennie, ha a törvényes határozatokkal összeütközésbe jönni nem akar, hanem azt is, hogy miképpen kezelje az ő borát, rendezze be a pincegazdaságát, hogy az a modern igényeknek megfeleljen. A bővített és javított második kiadására 1 korona. Kapható a Pátria r.-t. könyvkiadóhivatalában (Budapest, IX. Üllői-ut 25.) és minden könyvkereskedésben.

TÁVIRATOK.

Háborus készülődések mindenfelé.

Budapest, márc. 12. A mai táviró Berlin, Cétinje, Páris, Szaloniki és Belgrádból csupa háborus híreket hozott. A helyzet a lehető legkomolyabb. Oroszország most már teljes nyíltsággal készülődik. A határokon mindenütt katonai összpontosításokat tesz, sőt tegnap egy titkos katonai rendelettel a határon lévő

összes katonai levéltárakat berendelte az ország belsőbb részébe. Tegnap Belgrádban a nemzet jóléti bizottsága előtt megjelent egy orosz tiszt és bejelentette, hogy háboru esetén igen sok önkéntes orosz tiszt és katona fog Belgrádban jelentkezni.

Berlin, márc. 12. A szerb körtávirat mindenütt lehetetlenné tette a békés megoldást. A külügyi hivatalokban mindenütt nyilvánítják, hogy a szerb jegyzék ellen kifogásaik vannak, melyek a körülményeket tekintve fegyveres beavatkozást igényelnek.

Bécs, márc. 12. Aerenthal külügyminiszter egy nyilatkozatot tett közzé, melyben kijelenti, hogy a szerb körtáviratban nincs az benne, ami a helyzet megjavítására szükséges.

Berlin, március 12. A »Voss. Ztg.« jelenté Salonikiból: Ma itt egy görög gőzös vetett horgonyt, mely Szerbia részére 166 láda töltényt hozott. Az átszállítást Törökország megengedte.

KÖZGAZDASÁG.

Nagy tavaszi vásár Budapesten.
A Fővárosi Kereskedők Egyesülete folyó évi április hó 2-ik és 6-ika között az idén IV-szer rendezti az ugynevezett tavaszi vásárt, amelynek az a célja, hogy a lipcsei világhírű vásárhoz hasonlóan az ipar új termékeit és mintáit, valamint sajoncikkait egy helyen összegyűjtve szinte költség nélkül mutassa be és ajánlja vételre a magyar közvetítő kereskedelemnek. A Tavaszi Vásár tehát nem kiállítás, nem költség látványosság a publikum számára, hanem üzletkötésére szolgáló komoly alkalom, amely leginkább valamely ipari börzéhez hasonló. A tavaszi vásáron minden magyar iparos és kereskedő részt vehet, aki a vásár keretében fölveit szakmák egyikéhez tartozik. Ezek a szakmák a következők: 1. Papir-, író- és rajzszerszám és kereskedelem. 2. Könyv- és sokszorosító ipar és kereskedelem. 3. Üveg, porcelán, majolika ipar és kereskedelem. 4. Dismű, gyermekjátékszerárú, bördös stb. ipar és kereskedelem. 5. Háziipar és háziipari cikkek. 6. Cipőipar és kereskedelem. 7. Apró vas és fémárú ipar és kereskedelem. 8. Női és férfi divatcikkek ipar és kereskedelem. 9. Illatszerek, vegyiárú és gyógyárú ipara és kereskedelme. A tavaszi vásár négy éves intézmény. Rövid múltja dacára is azonban hatalmas fejlődést mutat. Nemcsak a résztvevők száma emelkedik évről-évre, hanem az üzleti forgalma is. Így az utolsó harmadik tavaszi vásáron a melyet 1908. évi április havában tartott meg iparosaink és kereskedőink három nap alatt másfélmillió koronánál nagyobb forgalmat csináltak a helyszínen, nem szólva azokról az összeköttetésekről, amelyeket a vásáron szereztek. Emellett az iparos és gyárosra nézve csak úgy mint a kereskedőkre nézve a vásár nem jár anyagi terhekkel. Az iparos és gyáros olcsón, alig néhány koronát kitevő költséggel állítja ki az árumintáit. A kereskedőnek éppen semmi költséget nem okoz, hogy a vásáron megjelenjék. Még belépő jegyet sem kell váltania. Ilyen formán áldozatok nélkül jut a kereskedő abba helyzetbe, hogy megismerkedjék a szakmájába vágó iparcikkek gyároisaival, kicserélhesse velük nézetét megmondhassa nekik miféle módosításokat kívánna az iparcikkeken. Valóban ha a kereskedő nem is akar semmit sem venni a vásáron, már ezért is kifizetődik neki, hogy a vásárra jöjjön, hogy bransában egy kissé körülnézhessen. Az iparos pedig, ha nem is ad el semmit a vásáron, már azzal is nagy szolgáltatást tesz neki a vásár, hogy vevőivel találkozik, beszél, körülnéz és tájékozódik, egy-egy elmaradt vevőjét viszontlátja, elmaradásának okáról

fölvilágosítást szerez. Mindezeknél fogva a tavaszi vásárt az érdekeltek figyelmébe melegen ajánljuk. Nagyvárad, 1909. március hó 12. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula, kir. keresk. tan. elnök. dr Sarkadi Lajos titkár.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, márc. 12

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt. —	—	10.38
Rozs okt. —	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt. —	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.69

Értéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, márc. 12

Osztrák hitelrészvény	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	748.—
Leszámitoló bank	—	743.75
Rimamurányi	—	561.50
Osztrák-m. államvasuti részv.	—	692.25
Közuti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1909. márc. 12

Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	95.50
Magyar nyereség sorsjegy kölcsön	—	93.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	94.50
Osztrák járadék papirban	—	186.—
Osztrák járadék ezüstben	—	145.—
Osztrák járadék aranyban	—	97.25
Osztrák korona járadék	—	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	—	197.50
Magyar hitelbank-részvény	—	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	—	730.—

REGÉNYCSARNOK.

FALUSI TÖRTÉNET.

VIG REGÉNY.

Írta: **Faragó Béla.**

(Folytatás.)

8

Diktum, faktum, deliberatum, ez az árva teremtés marad, ugyis azon siránkozol, hogy nincsen gyermeked, volna-e lelked, azt a mit az isten adott elkergetni. Az igaz, hogy a golya hozta, nem is pirosítunkod napján teremt, hanem a miénk, érted-e, mátlól fogva a miénk. Akárki. Érted-e? Kerülök, fordulok, itt a kutyakorbács...

Most meg asszonyonni kapott a fejéhez, ott van-e a helyén a főköteje, de bizony az nem volt ott, csak egy kopott szépségi kétkendő volt kontyra kötve. Az ő ura azt mondta: fel is ut, le is ut, mind a vizig szárazon! Azért se szárazon. Megeredt szemeiből az a záporosó, mely a méhesben szakadt félbe. Föl-emelte a szegény gyermeket, össze-vissza csókolt, azután oda vitte a férjéhez.

— Kedves leányom, nem kértem mi hozott ide? mátlól fogva én vagyok anyád, az

uram az apád, eredj, csókold meg. Kedves Mónikám, öleld a kebledre Mézes Ilonát...

Erre a szóra egy kicsit lehült Móni bácsi. Kárba vesztett az Ilona-napi köszöntő, a melyet Gábor napra irt kedves Lillájához Csokonay, de azért teljes atyai szeretettel ölelte magához a szegény gyermeket.

A rektor is egy öreg könnyűt, valóságos parasztkönyvet törölt ki a szeméből és félve a nagyobb elérékenykedéstől, elszőkött.

— Olvassa el csak kedves apja azt a levelet, míg én a szegény Ilonát beviszem a szobába, azután adok neki valami ruháskát.

Móni bácsi felbontotta a levelet. Felbigygyesztette pápaszemét és olvasta mi következik:

Kedves Stanci néni!

Kérem a könyörülő egekre, ne legyen olyan szűkkeblű, segítsen rajtam árva rokonán. A leányom volt egyetlen gyámolom, nem tudom hová lett. Éhen halok. A tizedik levelem, a mire választ nem kapok

Szerető testvére

Mézes Miklós.

— Elnye, enyje, Jani kergesse el a más macskáját, mind a vizig szárazon. Ezeket segíteni kell, mondá Móni bácsi és három darab szárazost csomagolt be egy olyan levél kíséretében, a mi mellett mekegés számba mehetett volna el az ünnepléses Ilona napi köszöntő.

— Miért nem szóltál nekem, kedves anyjuk.

— Azért, apjuk mert személyesen akartam mindent látni.

— Derék asszony vagy te... Szolgálak továbbra is, te légy a parancsoló...

Mikor estefelé a kertben együtt sétáltak, a rektorné a hasadékon bámult és azt kérde férjétől:

— Miért jár olyan büszkén ez az Ünnepegy Parázné?

— Megtalálta a bajuszát, — felelt a rektor... Így tett a görbe Sixtus pápa is, mikor megtalálta a mennyország kulcsát.

Ilona nem volt velük.

Stanci néni perlekedő természete dacára a jószívűségben s ha akarta a tapintatosságban ritkította párját. Nem hallott, nem látott, nem kérdezett semmit, de azt észre vette, hogy Ilona beteg. A beteg orvosságra szorult. Ez az orvosság a magányosság. Ott hagyta a kis házikertre nyíló szobácskában. A szegény teremtés a fáradságtól elgyengült s a virágok illata álomba ringatá.

Vajjon miről álmodhatott?

Még álomban sem mert arra gondolni, hogy ebbe a házba csendet és békét hozott.

A két öreg most élte át mézes heteit.

— Látod apjuk, milyen jó, hogy ez a szegény leány ide jött. Most már megértjük egymást.

— Anyjuk, kedves anyjuk, én már el voltam egészen keseredve, ha így tart, beállok katonának.

— Katonának?

— Valóságos katonának.

— Nem vettek volna be oda ilyen öreg legényt...

— Hát öreg legény vagyok már én? — kérdé feleségétől, mi közben gyengéden átkarolta.

— Nagy legény vagy te ott, a hol magad vagy talán ha én meghalnék, meg is házasodnál.

Szerencsére a tekintetes urnak nem maradt ideje telelni, mert a szolgáló lélekszakadva jelentette be két kis kacska telfordulását.

— Mondtam, éhletetlen, hogy vizet tégy a váluba... és megindult a körmondás és valószínűleg tartani fog mind a virág szárazon.

(Folyt. köv.)

A szerkesztőségétől

Dr. VUOSKIOS GYULA.

Alkalmos olvasmányok a nagybajtire!

Dr. Prohászka Ottokár

székfőbíróvári püspök urnak legutóbb megjelent nagyszabású műve:

Elmélkedések az evangéliumról.

E kiváló mű finom bibliapapírra van nyomva s kis 8-adrót alakban 736 oldalra terjed.

Ára vászonkötésben 8 kor., bőrkötésben 10 kor.

Kapható Buzárovits Gusztáv könyvkiadóhivatalában Esztergomban.

Ugyanott kapható az illusztris szerzőnek eddig megjelent többi nagybecsű műve is, úgymint:

Isten és a Világ. Különös tekintettel a természet-tudományokra. Második kiadás. Nagy 8-adrót, 250 oldal. Ára füzve 2 kor. 40 fill., kötve 3 kor. 40 fill.

A keresztény bűnbánat és bűnboesánat. A budapesti m. kir. tudományegyetemen hittani kara által a Horváth-féle jutalommal kitüntetett pályamunka. Második kiadás. Nagy 8-adrót, 325 oldal. Ára füzve 4 kor., kötve 5 kor.

Föld és Ég. Kutatások a geologia és theologia érintkező pontjai körül. Harmadik kiadás. Nagy 8-adrót, 462 oldal. Ára füzve 6 kor., kötve 7 kor. 50 fillér.

Domínus Jesus. Nyolc konferencia, melyet a budapesti egyetemi templomban tartott dr. Prohászka Ottokár. Második kiadás. 8-adrót, 118 oldal. Ára füzve 1 kor. 20 fill., kötve 1 kor. 80 fillér.

A diadalmas világnézet. Második kiadás. Nagy 8-adrót, XII és 292 oldal. Ára füzve 4 kor., kötve 5 kor. 20 fill.

Egybe ajánlom a ftdó urak becses figyelmébe dusan berendezett és nagyválasztéku szent kép, rózsafüzér és imakönyv raktáramat a legjutányosabb árak mellett.

Mutatvány küldeményeket választás végett, valb mint minta-képeket kívánatra szívesen küld

Buzárovits Gusztáv

könyvkiadóhivatala, könyv- és műkereskedése
Esztergomban.

Olapogácsát, tengerit keres

megvételre nagyobb mennyiségben

SCHÖNFELD MIHÁLY-cég, Nagyvárad.

Telefon: 399. Telefon: 399.

Hirdetmény

a hadmentességi díj alá tartozó egyének által teendő bejelentések tárgyában.

1909. évi március hóban tartozik az, ki:

1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett;
2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan fegyverképtelenségét nyilvánított;
3. a katonai szolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátott el, mely őt keresetképtelenné nem tette s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye;
4. Az 1868. XL. t.-c. alapján, mint családfenntartó felmentetett és az 1889. VI. t.-c. életbe lépte után is bármely okból fel nem avatott;

E külföldre költözési engedélyt nyert és hadmentességi díjfizetési kötelezettsége még tart, ama község előljáróságánál (városi adóhivatalnál) hol állandóan tartózkodik, az e célra szolgáló nyomtatványon:

- a) polgári állását;
- b) lakását;
- c) ama sorozójárás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mente itetett;

d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számításra, bejelenteni és

e) a reá, esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző 1908. évden állandó lakhelyén, esetleg, más községekben is kivetett egyenes államadók összegét hitelesen kimutatni.

Ezenkívül tartozik:

f) az a véd-, illetve díjköteles, kinek hadmentességi díját a törvény 11. § a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó a nevét és lakását bejelenteni.

Ezen adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t.-cz 20. § a értelmében a kivándorló hadmentességi díj három egész hatszoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október hó 1-je) között leolyt változás állott be, eme változást a díjköteles az 1883. évi IX. t.-cz 4. §-nak 3-ik pontja értelmében ott, ahol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azon díjköteleseknek, kik állandó lakhelyükön kívül másutt adóval möröva nincsennek, megengedtetik, hogy a községi előljáróság (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenvén, vallomásukat ugyan-

ott tollba mondassák, de ha tenni ezt elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Városi adóhivatal.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 9742—1909. I. fő szám. leiratával Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának a Sebes Körös folyón a Széles- és Vitéz-utcaik vonalában közúti hid építése tárgyában hozott 454—14099—1908. kgy. sz. véghatározatát jóváhagyta és a helyszíni bejárást az 1890. évi 1. t.-c. 56—60. §-ai értelmében a véghatározatban megjelölt terv alapján elrendelte s annak határidejéül a folyó évi március hó napjának d. é. 9 óráját, összejeveteli helyéül pedig a városház tanácstermeté füzte ki.

Erről az érdekelteket a helyszíni bejáráson való megjelenés végett azzal értesitem, hogy a bejárást alapjául szolgáló tervezetek a folyó évi március hó 12-étől március hó 28 napjáig terjedő 15 napi közszemlére a városi mérnöki hivatalnál kitétetnek, ahol is a hivatalos órák alatt megtekinthetik és a szükséges felvilágosításokat megkapják.

RIMLER KÁROLY,
polgármester.

Magyar forrás. **Hugyhajtó és Hugsavoldó** Magyar forrás.

Szultán-forrás.

Nagyon kellemes, tiszta izü, szénsavban gazdag, dus Lithion-tartalmu ásványviz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion tartalma következtében sikerrel alkalmazható ves e-, húgykő- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kütközélség és központi iroda: EPERJES. Igazgatóság: BUDAPEST, IV., Ferencz József-rakpart 22. — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszelben, Páris, London, Newyork, Ostendében.

Telefon Eperjesen: 74.

Telefon Budapesten: III—93.

Főraktár Nagyváradon: KÁDÁR JÁNOS Rákóczi-út.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 4.50 kor. 100 gyertyásé 7 kor. 50 fill.

10 drb. egyidejű vételnél 10% eng. **Sima izzólámpa dbja 72 fillér,**

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenmü izzólámpa különlegességek, fényképes z-l ámpák, ugyancsak 5 százalékkal kartell áron alól kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. léőről 12 léőről minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolesőbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Belépési felhívás a 6-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelében alakult **Belvárosi Takarékos és Hitelszövetkezet** minden év január és július elsején egy-egy három évig tartó új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér fizetendő, melynek összege a három év elteltével a felmerülendő haszonnal együtt fog az üzletrészeseknek visszafizettetni.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani s a tagok hitel igényeit kielégíteni. Szövetkezetünk tehát amellest, hogy a *takarékosság ügyét szolgálja* tagjainak betéteik négyötöd része erejéig kölcsönt is nyújt.

Vidéki tagok a heti befizetéseiket befizetési lapok útján teljesíthetik.

Felvételidíj üzletrészenként 10 fillér s az első betét befizetésekor mindenki megkapja a saját nevére kiállított betéti könyvecskéjét.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik szövetkezetünk tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rákóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor jelentkezni sziveskedjenek.

A Belvárosi Takarékos és Hitelszövetkezet igazgatósága.

A folyó hó végén nyilvános aláírásra kerülő

4½% m. kir. kincstári jegyekre
előjegyzéseket az eredeti felvételek mellett elfogadunk.

MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Közgazdasági Bank Részv.-társ.
Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám
Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5% kamatot fizet.

(Betét kamatadót az intézet fizeti.)

TÖRLESZTÉSES JELZÁLOGKÖLCSÖNÖKET

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi visszafizetésre

féléves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozású kölcsönöket konvertál a

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölcsönkéreseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése szükségeltetik.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árák mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
bált meghívók,
táncrendek, etlapok,
naplók,
palackfeliratok,
névjegyek.

gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktáru.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.